

Kiehtova, kehittyvä ja kotoisa Konnevesi
Lasten ja nuorten

HYVINVOINTIOHJELMA

2016 - 2018 9

KONNEVEDEN KUNTA

Sisältö

1. Johdanto	4
2. Suunnitelman tarkoitus ja lähtökohdat	6
2.1. Suunnitelman sisältö	6
2.2. Suunnitelmaa ohjaava lainasäädäntö	6
3. Lasten ja nuorten kasvuympäristö sekä hyvinvoinnin tila	7
3.1. Konneveden väestörakenne	7
3.2. Asuinympäristö ja asuminen	8
3.3. Kunnan työllisyystilanne	8
4. Yleiset palvelut	9
4.1. Peruspalvelut ja ehkäisevät palvelut	9
4.2. Terveyspalvelut	9
4.3. Neuvolapalvelut	9
4.4. Varhaiskasvatuspalvelut	11
4.5. Opetustoimi	12
4.6. Vapaa-aikatoimi	17
4.7. Ympäristötoimi	18
4.8. Nuorten työllistäminen ja aktivointi	19
4.9. Konneveden seurakunta – lapsille ja nuorille	20
4.10. Järjestöjen ja yhteisöjen palvelut	21
5. Lastensuojelu	22
5.1. Lastensuojelun keskeiset periaatteet	22
5.2. Lastensuojeluilmoitus ja lastensuojelutarpeen selvitys	24
5.3. Lastensuojelun avohuolto	25
5.4. Lastensuojelun sijaishuolto	26
5.5. Lastensuojelun jälkihuolto	27
5.6. Moniammatillinen yhteistyö	27
5.7. Lastensuojelulain mukainen palvelujärjestelmä	27
6. Muut sosiaalipalvelut	30
6.1. Sosiaalityö	30
6.2. Vammaispalvelut	30
6.3. Toimeentulotuki	30
6.4. Päivystyspalvelut	30
6.5. Kasvatus- ja perheneuvonta	31
6.6. Eroauttaminen ja perheasioiden sovittelu	31

7. Palvelujen kehittäminen kasvatuksen tukemiseksi	31
8. Toimenpide-ehdotukset	32

1. JOHDANTO

Lasten ja nuorten lastensuojelusuunnitelman laatiminen perustuu 1.1.2008 voimaan tulleeseen lastensuojelulakiin (417/2007, 12§). Konnevesi on nimennyt suunnitelman hyvinvointisuunnitelmaksi, jossa halutaan ottaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden tarpeet ja palvelut kokonaisvaltaisesti huomioon. Suunnitelma ajalle 2012-2015 hyväksyttiin valtuustossa 14.11.2011. Suunnitelma on nyt päivitetty vuosille 2016-2018.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraaminen ja kehittäminen on kunnan eri viranomaisten ja yhteisöjen yhteistyönä toteutettavaa toimintaa. Sosiaalihuollosta vastaava toimielimen ja muiden kunnan viranomaisten on kerättävä tietoa lasten sekä nuorten kasvuoloista ja sosiaalisista ongelmista sekä välitettävä sitä niille viranomaisille ja päätöksentekijöille, jotka voivat oman toimintansa kautta vaikuttaa lasten kasvuoloihin.

Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Laissa määritellään lastensuojelu laajasti: lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen liittyvillä toimilla ehkäistään varsinaisen lastensuojelun tarvetta ja ehkäisevällä lastensuojelulla tarjotaan apua ja tukea riittävän varhain, jolloin ehkäistään ongelmien syntymistä tai pahenemista.

Lapsen oikeuksien toteuttaminen on myös muuta lainsäädäntöä ja muita viranomaisia sekä laajemmin koko yhteiskuntaa koskeva tehtävä. Lapsen oikeuksista on säädetty erikseen Suomen perustuslaissa sekä Suomea sitovissa Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja YK:n lapsen oikeuksien yleis-sopimuksessa. Niissä veloitetaan lapsen edun asettamiseen etusijalle kaikessa viranomaistoiminnassa.

Perustuslain mukaan julkisen vallan on tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu (19 § 3 momentti). Julkinen valta voi puuttua perheen autonomiaan vain poikkeustapauksissa, kun lapsen oikeuksia ei voida muuten turvata.

Vastuu lapsen hyvinvoinnista on ensisijaisesti lapsen vanhemmilla ja huoltajilla. Heidän velvollisuutenaan on vastata lapsen kasvatuksesta ja huolenpidosta. Heillä on oikeus myös yksin määrätä siitä, miten lapsen kasvatus ja huolenpito järjestetään. Lastensuojelulaissa korostetaan, että yhteiskunnan on pyrittävä tukemaan vanhempia tässä tehtävässä ja tarjottava perheelle tarpeellista apua riittävän varhain (2 §). Lapsi ja perhe on myös tarvittaessa ohjattava lastensuojelun piiriin.

Kun viranomainen puuttuu perheen yksityisyyteen toteutettaessa lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua, on päätöksiä tehtäessä aina otettava huomioon riittävällä tavalla vanhempien ensisijainen velvollisuus ja oikeus päättää lapsensa hyvinvoinnista ja kasvatuksesta. Viranomaisten on myös omaaloitteisesti tarjottava perheelle apua.

Lasten hyvinvointia edistetään ja ongelmia ehkäistään monilla erilaisilla yhteiskunnallisilla toimilla. Kyse on lapsen elinympäristön turvallisuudesta ja esimerkiksi riittävästä mahdollisuudesta leikkiin ja muuhun virikkeelliseen toimintaan. Suuri vaikutus hyvinvointiin on sillä, millaisia lapsen arjen ympäristöt ovat. Päivähoito- ja varhaiskasvatuspalvelut, koulu, harrastustoiminta tai muu lähiympäristö ja -yhteisöt vaikuttavat paljon lapsen kehitykseen vanhempien ohella.

Monilla yhteiskunnallisilla päätöksillä on suora vaikutus lasten elämään. Liikennetkaisu, alkoholipolitiikan toteuttaminen tai vanhempien työssäkäyntiin liittyvät ratkaisut joko tukevat lasten mahdollisuuksia hyvään elämään tai kaventavat niitä.

Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvu-ympäristöön, tasapainoiseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Kunta vastaa siitä, että ehkäisevä lastensuojelu sekä lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Suunnitelman tehtävänä on edistää lasten perustuslaillisia ja kansainvälisten sopimusten mukaisia oikeuksia sekä noudattaa kansallisia ohjelmia.

Lasten ja perheiden kanssa toimivien tahojen on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain sekä ohjattava lapsi ja perhe palveluiden piiriin.

Suunnitelma on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelma on hyväksyttävä valtuustossa ja tarkastettava vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma täytyy ottaa huomioon kunnan talousarviosta ja kunnan palvelutasosta päätettäessä.

Lastensuojelu koskee kaikkia kunnan toimialoja, jotka yhdessä toimien vastaavat lapsiperheiden hyvinvoinnista. Lastensuojelulaki korostaa tukevien ja ennaltaehkäisevien palveluiden merkitystä, painopistettä halutaan siirtää korjaavasta ehkäisevästä lastensuojelutyöhön, unohtamatta korjaava työtä.

Lasten- ja perheiden palveluja tuottavat eri instanssit ja ammattihenkilöt. Pienen kunnan vahvuutena on ollut kiinteä yhteistyö eri ammattiryhmien ja hallintokuntien välillä, mutta sitä on syytä kehittää ajankohtaisia tarpeita vastaaviksi. Yhteistyötä tukeva työkalutuuri, hallintokuntien rajat eivät estä järkevää resurssien käyttöä perheen hyväksi.

2. SUUNNITELMAN TARKOITUS JA LÄHTÖKOHDAT

2.1. Suunnitelman sisältö

- lasten ja nuorten kasvuoloista
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- lastensuojelun tarpeesta kunnassa

- lastensuojeluun varattavista voimavaroista
- lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisien sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä
- suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta

Hyvinvointisuunnitelman tarkoituksena on antaa kuntapäätäjille ja palvelujen toteuttajille kokonaiskäsitys lasten ja nuorten kasvuoloista sekä käytössä olevista ja tarvittavista voimavaroista. Suunnitelman tulisi olla osa kunnan vuosittaista suunnittelua, päätöksentekoa ja arviointia. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä kunnan eri toimialojen, seurakuntien ja järjestöjen kanssa. Sen avulla halutaan tuoda esille eri toimijoiden yhteistyötä ja kannustaa uusien yhteistyömuotojen löytämiseen ja kehittämiseen.

Kunnan keräämää ja analysoimaa seurantatietoa hyödynnetään päätettäessä palveluihin varattavista määrärahoista sekä ehkäisevässä että varsinaisessa lastensuojelussa. Lastensuojelua tulee ohjata ja johtaa tietoon perustuen. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä kuntalain mukainen toiminta- ja taloussuunnittelu edellyttävät sopivan tiedonkeruujärjestelmän ja rakenteen, jolla tieto voidaan ohjata päätöksenteon välineeksi.

2.2. Suunnitelmaa ohjaava lainsäädäntö

Lapsiperheiden elämään vaikuttavat yleisesti Suomen valtion lapsi- ja perhepolitiikka. Kunnat vastaavat peruspalveluiden tarjoamisesta ja pyrkivät vaikuttamaan oman alueensa hyvinvointiin. Hallituksen lapsi- ja nuorisopolitiikan perustana ovat YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus sekä Suomen perustuslain lapsille ja nuorille takaamat oikeudet. YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus tuli Suomessa voimaan vuonna 1991. Sopimus on vaikuttanut Suomen perustuslakiin, jonka 6 §:n mukaan lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Hallitusohjelmaan 2015-2019 liittyvä hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) –kärkihankkeessa 3 tavoitteena ovat nykyistä lapsi- ja perhelähtöisemmät, vaikuttavammat, kustannustehokkaammat ja paremmin yhteen sovitettut palvelut sekä toimintakulttuurin uudistaminen.

Lapsen etu ja vanhemmuuden tuki ovat ensisijaisia. Peruspalveluja vahvistetaan ja siirretään painopistettä ehkäiseviin palveluihin ja varhaiseen tukeen. Myös koulua ja varhaiskasvatusta kehitetään tukemaan lapsen hyvinvointia. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa ohjaavat seuraavat periaatteet:

1. Lapsen oikeudet ja lapsen etu
2. Lapsi- ja perhelähtöisyys

3. Voimavarojen vahvistaminen
4. Perheiden monimuotoisuus

Kärkihanketta johtaa sosiaali- ja terveysministeriö. Työtä tehdään yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön, oikeusministeriön ja muiden ministeriöiden, Kuntaliiton, Opetushallituksen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, Kirkkohallituksen sekä useiden alan järjestöjen kanssa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella hankkeen koordinaatiosta vastaa Lapset, nuoret ja perheet -yksikkö.

[THL:n Lapset, nuoret ja perheet -yksikkö](#)

[STM: Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma](#)

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa on kaksi muutoskokonaisuutta:

1. Lapsi- ja perhelähtöiset palvelut

- Maakunnassa ja sen alueella sijaitsevilla kunnissa kaikki lasten, nuorten ja perheiden palvelut sovitetaan yhteen lapsi- ja perhelähtöiseksi palvelujen kokonaisuudeksi.
- Oikea-aikainen palveluiden saatavuus parantuu, kun tuen painopiste siirretään korjaavista palveluista kaikille yhteisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä varhaiseen tukeen ja hoitoon.
- Maakunta- ja kuntatasolle luodaan toimivat rakenteet ja sopimuskäytännöt järjestöjen ja seurakuntien kanssa tehtävälle yhteistyölle ja näiden lapsille, nuorille ja perheille tuottamista tukimuodoista tulee osa palvelukokonaisuutta.

2. Lapsen oikeuksia ja tietoperustaisuutta vahvistava toimintakulttuuri

- Kunnat, maakunnat ja valtion viranomaiset saavat välineet tietoon ja lapsen oikeuksiin perustuvaan päätöksentekoon ja toimintakulttuurin edistämiseen.
- Kansallinen ohjaus, lainsäädäntö ja johtaminen uudistetaan tukemaan lapsi-, nuori- ja perhelähtöistä muutosta eri ministeriöiden yhteistyönä.
- Lasten, nuorten ja perheiden parissa työskentelevät ammattihenkilöt saavat koulutusta ja työvälineitä muutoksen tueksi.

Uudelleenorganisoidun lapsi- ja perhepalveluiden rakenne

3.LASTEN JA NUORTEN KASVUYMPÄRISTÖ SEKÄ HYVINVOINNIN TILA

Konneveden kunnan kuntastrategiassa 2020 on kunnan visioksi kirjattu ”Kiehtova, kehittyvä ja kotoisa Konnevesi.

Konneveden **kiehtovuus** saa voimansa puhtaasta luonnosta, vahvasta identiteetistä ja inhimillisestä elämäntavasta. Asuminen, eläminen ja vapaa-ajan vietto sujuvat Konnevedellä mukavan turvallises-
ti. Luonnonrauha ja hiljaisuus antavat mahdollisuuden virkistymiseen ja voimaantumiseen.

Toimintaympäristön muutoksia ennakoiden Konnevedellä **kehitetään** arkijärkisiä palveluja kunta-
laisille, yrityksille, matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille. Konneveden toimivat peruspalvelut anta-
vat hyvän kasvuympäristön lapsiperheille. Edistykselliset oppimisympäristöt luovat erinomaiset
puitteet oppimiselle. Vireää ikääntymistä tuetaan eri elämäntilanteisiin soveltuvilla palveluilla ja
asumismuodoilla. Biotalous ja luontomatkailu vahvistavat alueen elinvoimaa yhdessä muiden elin-
keinojen kanssa.

Konnevedellä yhteisöllisyys on tekoja - ihmiset huolehtivat toisistaan. Oikeudenmukainen ja avoin
päättöksenteko vahvistavat luottamusta tulevaisuuteen. **Kotoisan** kiehtova elämäntapa houkuttaa
uusia asukkaita eri ikäryhmistä. Se on vastavoima kiireelle, keskittämiselle ja jatkuvalla suorittami-
selle. Yhdessä tekeminen tuottaa ideoita, lisää luovuutta ja synnyttää uusia elinkeinoja.

Strategian yksi painopistealue on kuntalaisten hyvinvointi-elinvoima, johon liittyvät seuraavat ta-
voitteet:

Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti
Kuntalaisten oma vastuu ja yhteisöllisyys vahvistuvat
Liikunnallinen ja terveellinen elämäntapa vahvistuu
Kuntalaisten kokonaisvaltainen hyvinvointi paranee

3.1. Konneveden väestörakenne

Konneveden asukasluku oli 31.12.2014 2833 ja 2015 2758. Lapsia syntyy vuosittain 15-20 lasta.

3.2. Lasten ja nuorten kasvuolot ja hyvinvoinnin tila

Asuinympäristö

Konnevesi on Äänekosken seutukuntaan kuuluva maaseutukunta. Asutus ja palvelut ovat keskittyneet kirkonkylän alueelle. Konneveden keskustaa ympäröi laaja haja-asutusalue. Aktiivisia ja toimivia kyliä ovat esimerkiksi Särkisalo, Sirkkamäki ja Istunmäki. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry:n tekemässä asuinympäristöä koskevassa kansalaiskyselyssä Äänekosken seutukunnan hyvinä puolina pidettiin rauhallisuutta, luonnonläheisyyttä ja vesistöjä sekä palvelujen läheisyyttä.

Asuminen

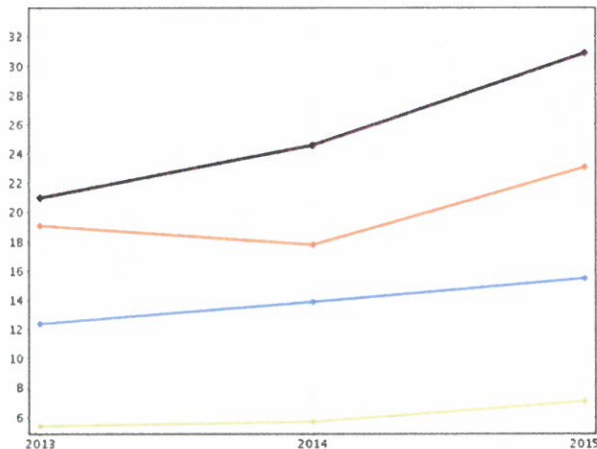
Konnevedellä asunnoista 74 % on omakotitaloja ja 76 % omistusasuntoja. Vuosittain Konnevedellä rakennetaan keskimäärin 5 omakotitaloa eri puolille kuntaa. Vuokra-asunnoissa asui vuonna 2015 277 taloutta, joista perheitä oli 92 ja yksinasuvia 185.

Kunnan ja Konneveden vuokra-asunnot Oy:n omistamien vuokra-asuntojen välittämisestä huolehtii taloyhtiön isännöitsijä, jonka toimisto on kunnantalossa. Välitettävänä on noin 160 vuokra-asuntoa, jotka sijaitsevat kirkonkylässä, Hytölässä, Istunmäellä ja Särkisalossa. Asunnot ovat pääosin pienrivitaloja, joiden asumisviihtyvyyteen panostetaan esimerkiksi leikkipaikkojen kunnossapidolla. Asukasvalinnoissa pyritään ottamaan huomioon lapsiperheiden tarpeet. Kunnassa on varsin vähän tarjolla vuokrakolmioita, joita aika ajoin kysytään. Asuntotoimiston mukaan asuntoa hakevalle löytyy aluksi ainakin jonkinlainen asunto. Yksityisistä vuokra-asunnoista ja myynnissä olevista asunnoista saa parhaiten tietoa Konneveden osuuspankista.

3.3 Kunnan työllisyystilanne

Vuosi 2015 päättyi Keski-Suomessa synkkiin työttömyyslukuihin. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun lopussa 23 107 työtöntä työnhakijaa, mikä oli 99 enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Marraskuun lopun tilanteeseen verrattuna työttömiä työnhakijoita oli Keski-Suomessa 2038 enemmän. Helmikuussa 2015 Keski-Suomi vajosi valtakunnan synkimmäksi työttömyysalueeksi, ja työttömyysaste säilyi toukokuuta lukuun ottamatta ELY-keskusten korkeimpana joulukuuhun saakka. Joulukuun lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Keski-Suomessa 18,0 %, ELY-keskusten toiseksi korkein. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 14,4 %. Keski-Suomen työttömistä työnhakijoista oli joulukuun lopussa naisia 9953 (43,1 %) ja miehiä 13 154 (56,9 %).

Konnevedellä oli työttömiä työnhakijoita 31.12.2015 193 henkilöä, joista miehiä 119 ja naisia 74. Alle 25-vuotiaita oli työttömänä 24 ja yli 50-vuotiaita 95 henkilöä. Yli vuoden työttömänä olevia oli 65 ja vammaisia tai pitkäaikaissairaita 31 henkilöä. Työvoimapolitiittisissa palveluissa oli vuoden lopussa 54 henkilöä, 4,4 % työvoimasta. Konneveden työttömyysaste oli vuoden lopussa 15,7 %. Verrattuna vuoden 2014 loppuun työttömien työnhakijoiden määrä on Konnevedellä pysynyt samana.

- Työttömät, % työvoimasta
- Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta
- Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä
- Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

4. KAIKILLE NUORILLE JA LAPSILLE TARKOITETUT PALVELUT

4.1. Peruspalvelut ja ehkäisevät palvelut

Peruspalvelut ovat kaikille kuntalaisille tarkoitettuja palveluja, jotka osaltaan ovat myös ehkäisevää lastensuojelua. Lastensuojelulain mukaan ehkäisevällä lastensuojelulla tarkoitetaan palveluja, joita kunta järjestää silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Niillä edistetään lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua on erityinen tuki, jota annetaan neuvoloissa, päivähoidossa, opetuksessa, nuorisotyössä sekä muussa sosiaali- ja terveydenhuollossa.

4.2. Terveyspalvelut

Konneveden terveyspalvelut on tuottanut 1.1.2011 alkaen Keski-Suomen Seututerveyskeskus. Ilta- ja viikonloppupäivystyspotilaat hoidetaan Laukaassa tai yhteispäivystyksessä keskussairaalassa.

Konneveden terveyskeskuksessa on kaksi lääkärin virkaa. Vastaanotolla käy vuosittain noin 2.500 potilasta. Vastaanoton lisäksi lääkärit hoitavat neuvoloiden, kouluterveydenhuollon, sairaalan ja vanhainkodin lääkäripalvelut. Asiakkaita palvelee myös kaksi sairaanhoitajan vastaanottoa, toinen lääkärin vastaanoton yhteydessä ja toinen kotihoidon tiloissa.

Hammashuolto tuottaa palveluja koko kunnan väestölle. Hoito on järjestelmällistä ja maksutonta 18. ikävuoteen saakka. Hammashoitola kutsuu 0 – 4 -vuotiaat lapset vuosittain suuhygienistin tarkastukseen. Käyntien sisältönä on tällöin lähinnä ehkäiseviä toimenpiteitä ja valistusta hampaiden hoidosta, hammaslääkärikäynti vain tarvittaessa. Ensimmäinen hammaslääkärin tarkastus ja yksilöllinen hoitosuunnitelma tehdään 5-vuotiaille. Tervehampaiset käyvät suuhygienistin vastaanotolla vuosittain. Hammaslääkärin tarkastukset tehdään tilanteen mukaan 2 – 3 vuoden välein, jolloin samalla seurataan kehittyvää purentaa.

Fysioterapian palveluja ovat ohjaus ja neuvonta, apuvälinepalvelut, yksilöhoidot ja ryhmätoiminta. Fysioterapian tiloissa on terapia-allas, jota voidaan käyttää omatoimiseen ja ohjattuun kuntoutukseen. Allasta käytetään myös lasten uimaopetukseen.

Seututerveyskeskuksen palveluksessa on puhe- ja toimintaterapeutti sekä psykologi.

Konneveden kunta vastaa aikuisväestön mielenterveysasioista. Kunnassa toimii psykiatrinen sairaanhoitaja ja ostopalveluna psykiatrin palvelut. Hoitajan työote on perhekeskeinen. Asiakkaan kanssa keskustellaan perheen tilanteesta ja käydään läpi sitä, mitä perheen jäsenet ajattelevat, tuntevat sekä miten he kokevat perhetilanteen. Mahdollisuuksien mukaan kutsutaan perheen jäseniä yhteiskeskusteluihin. Mielenterveysneuvolan hoitajan kautta voi varata ajan myös psykiatrille.

4.3. Neuvolapalvelut

Konneveden neuvolapalvelut järjestää Seututerveyskeskus. Neuvolatyötä ohjaavat valtakunnalliset suositukset sekä Seututerveyskeskuksessa tehty toimintaohjelmat/suunnitelmat. Konneveden neuvolapalveluista vastaa kolme terveydenhoitajaa. Konneveden neuvolatoimintaan kuuluu:

- äitiys- ja perhesuunnitteluneuvola
- lastenneuvola
- diabetesneuvola
- työttömien terveystarkastukset
- ikääntyneiden terveystarkastukset
- matkailijoiden rokotusneuvonta, kansainvälinen rokotusohjelma

Perhesuunnitteluneuvolassa saa neuvontaa ja ohjausta raskauden ehkäisyyn ja perhesuunnitteluun liittyvissä asioissa. Ohjausta ja neuvontaa saa myös raskauden keskeytykseen liittyvissä asioissa. Neuvolassa otetaan joukkotarkastusnäytteet sekä papa-kokeet.

Äitiysneuvolassa seurataan raskauden kulkua sekä äidin että perheen hyvinvointia. Perhevalmennusta annetaan ensisijaisesti ensimmäistä lastaan odottaville perheille, muutoin raskauteen ja synnytykseen liittyviä asioita käsitellään neuvolakäyntien yhteydessä. Raskauden aikaiset seulonnat ja ultraäänitutkimukset on keskitetty Keski-Suomen keskussairaalan tutkimuskeskus Gravidiaan.

Lastenneuvolan palvelut on tarkoitettu alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen. Työmenetelmiä ovat kuuntelu, keskustelu, iänmukaiset terveystarkastukset ja neuvonta sekä yhteistyö eri tahojen kanssa. Erityistä tukea tarvitsevat lapset ja pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta heitä voidaan auttaa ja tarvittaessa ohjata muiden palveluiden piiriin. Perheet käyvät lastenneuvolassa noin 15 kertaa; ensimmäisen kerran kun lapsi on kuukauden ikäinen ja viimeisen kerran kun lapsi on kuuden vuoden ikäinen. Lääkärin perheet tapaavat lapsen ollessa 2 kuukauden, 6 kuukauden, 1,5 vuoden ja 4 vuoden ikäinen, muulloin tarvittaessa.

Diabetesneuvolassa ohjataan I- ja II tyypin diabeetikoita, sekä ennaltaehkäistään diabeteksen puhkeamista. Yhteistyötä tehdään tiiviisti omalääkärin kanssa. Diabetesneuvolassa toimii diabeetikoiden hoitotarvikejakelu.

Työttömän terveystarkastuksessa arvioidaan ja kartoitetaan työttömän työkykyyn ja työterveyteen liittyviä tekijöitä. Työttömän terveystarkastukseen työtön voi hakeutua itse, lähettävänä tahona voi toimia mm. kuntouttava työtoiminta, sosiaalitoimi, työvoimatoimisto. Terveystarkastus on vapaaehtoinen ja maksuton palvelu.

Ikääntyneiden terveystarkastukset toteutetaan 70 vuotta täyttävillä kuntalaisilla. Neuvola lähettää kutsut aina alkuvuodesta. Tarkastuksessa keskitytään ikääntyneen toimintakykyyn ja sairauksien ennaltaehkäisyyn. Ikääntyneen terveystarkastus on vapaaehtoinen.

4.4. Varhaiskasvatuspalvelut

Lasten päivähoitoa tarjotaan päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Erityisestä syystä päivähoito voidaan järjestää myös lapsen omassa kodissa. Erityistä tukea tarvitsevien lasten päivähoito tapahtuu pääosin päiväkodissa. Perhepäivähoidon toimipaikkoina ovat hoitajien kodit ja ryhmäperhepäiväkotit Tenhola.

Päiväkodin 3-5-vuotiaiden ryhmässä on 20 hoitopaikkaa. Ryhmään sijoitetaan tarvittaessa kuntoutus- ja erityistoimenpiteitten piirissä olevia lapsia. Lisäksi päiväkodilla tarjotaan esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoitoa sekä ja 1.-2. luokan oppilaiden aamuhoitoa. Päiväkotit toimii myös perhepäivähoidon varahoitopaikkana.

Omassa kodissaan lapsia hoitavia perhepäivähoitajien määrä on viime vuosina ollut n. 5 hoitajaa ja heillä hoidossa olevien lasten määrä n.20 lasta. ”Ryhmis” Tenholassa hoitopaikka on 12 lapselle. Kunnan alueella ei ole yksityistä ammatillista päivähoitoa, koska kunnallinen päivähoito on toistaiseksi pystynyt vastaamaan kysyntään ilman odotusaikoja.

Päivähoidon perustehtävä on varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten turvallinen, kasvua ja kehitystä tukevan hoidon ja kasvatuksen tarjoaminen. Varhaiskasvatuksen tärkeitä toimintapiirteitä ovat myös jatkuvan havainnoinnin sekä varhaisen avun ja tuen periaate yhteistyössä perheen ja eri toimijatahojen kanssa.

Päivähoitopalvelun tavoitteena on varmistaa päivähoidon toimintapisteiden sijainti koko kunnan alueella siten, että lasten kuljetusmatkat hoitopaikkoihin säilyvät kohtuullisina.

Päivähoito siirtyi sivistyslautakunnan alaisuuteen 1.1.2016 alkaen.

4.5. Opetustoimi

1.8.2014 voimaantulevan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 12 §:n mukaan Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattava:

1. opiskeluhuollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet;
2. arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta, käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ja avustajapalveluista sekä tuki- ja erityisopetuksesta;
3. toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä opiskeluhoitoa ja opiskelijoiden varhaista tukea;
4. tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhoollon laadunarvioinnista.

Konnevedellä on toimivat koulutuspalvelut eri-ikäisille oppijoille lapsista nuoriin. Esi- ja perusopetuksen lisäksi kunnasta saa myös toisen asteen koulutusta omassa lukiossa. Esiopetus on muuttunut perusopetuslain muutoksen myötä velvoittavaksi, siten että lapsen on 1.8.2015 alkaen osallistuttava oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Konnevedellä ovat kaikki 6-vuotiaat osallistuneet esiopetukseen. Koulut ovat mukana koulukiusaamista ennaltaehkäisevässä ja vastustavassa KiVa-koulutoiminnassa.

Esi- ja perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa siirrytään uusiin opetussuunnitelmiin porrastetusti 1.8.2016 alkavan lukuvuoden alusta lukien. Kirkonkylälle on valmistumassa uusi koulurakennus, Lapunmäen koulu, jonka uudisosaan opetusta voidaan siirtää syksyllä 2016. Kirkonkylän koulun tilat saadaan käyttöön peruskorjauksen jälkeen syksyllä 2017. Lapunmäen koulun rakentaminen ja peruskorjaus on toteutettu terve talo-kriteerien mukaisesti. Kirkonkylän koulu, yläkoulu ja lukio ovat muuttaneet koulurakentamisen aikana väliaikaisiin tiloihin nuorisotalolle, kunnantalolle, työväentalolle ja yläkouluun.

Seututerveyskeskus tuottaa koulupsykologin ja kouluterveydenhuollon palvelut kuntaan. Psykologi käy kouluilla yhtenä päivänä viikossa. Psykologin palveluihin oppilas tai perhe voi hakeutua terveydenhoitajan kautta tai ottamalla yhteyttä henkilökohtaisesti.

Konneveden kouluilla on yhteinen, osa-aikainen kuraattori sekä koulun sosiaalityöntekijä. Kuraattorin tehtävä osana moniammatillista oppilashuoltoa on edistää koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä oppilaiden ja perheiden ja muiden läheisten kanssa sekä tukea oppilaiden oppimista, hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Tilanteet, joissa kuraattori voi olla oppilaan tukena, ovat esimerkiksi ongelmat koulunkäynnissä, kaverisuhteissa tai perheessä. Ensimmäisenä tavoitteena kuraattorityössä on pyrkiä ennaltaehkäisemään vaikeuksia.

Peruskoulu

Konnevedellä toimii neljä perusopetusta antavaa koulua: Hytölän koulu, Istunmäen koulu, Kirkonkylän koulu ja yläkoulu. Esiopetusta annetaan koululla erillisryhmissä tai alkuopetuksen yhteydessä. Sivistyslautakunta päättää esiopetuksen erillisryhmien muodostamisesta oppilastilanteen mukaisesti. Tällä hetkellä esiopetus järjestetään Kirkonkylän ja Hytölän kouluissa erillisryhmissä ja Istunmäen koulussa alkuopetuksen yhdysluokassa 0-2.

Kaikilla kouluilla järjestetään osa-aikaista erityisopetusta yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tukimuotona. Kokoaikaista erityisopetusta tarvitsevat oppilaat opiskelevat Kirkonkylän koululla toimivassa erityisluokassa. Varsinaisen opetuksen lisäksi oppilaille annettuihin palveluihin kuuluvat opinto-ohjaus, oppilashuolto, koulujen kerhotoiminta ja iltapäivätoiminta. Kouluilla toimivat oppilaskunnat ja lähes kaikilla kouluilla myös vanhempainyhdistykset. Koulun ja kodin teemapäiviä, avoimien ovien päiviä, retkiä ja pop up-päiviä järjestetään yhteistyössä huoltajien kanssa. Yhteistyötä kotien kanssa pyritään vahvistamaan edelleen.

Lukio

Toisen asteen oppilaitoksena toimii Konneveden lukio. Lukion osalta tavoitteet 2016 vuodelle ovat oppimisympäristöjen kehittäminen kumppanuuksien avulla ja lukiotoiminnan yhteistyömahdollisuuksien

kartoittaminen alueellisesti. Koulun ulkopuolisessa opetuksessa korostuvat yhteydet ympäröivään yhteiskuntaan. Lukiossa käy vierailijoita eri oppiaineissa ja ryhmät vierailevat eri kohteissa, esimerkiksi lakitiedon ryhmä tutustuu käräjätoimintaan, 2.ja 3. vuosikurssin opiskelijat vierailevat Jyväskylän yliopistossa ja ammatti-korkeakoulussa. Yhteistyössä yliopiston kanssa on järjestetty tiedeviikko Konneveden tutkimusasemalla. Ammatinvalintamessuille Helsinkiin osallistuvat kaikki lukion opiskelijat. Kansainvälisyysyhteistyön puitteissa lukiosta on tehty matkoja ruotsinsuomalaiselle alueelle ja 1-2 opiskelijaa on osallistunut kielten kesäkurssille Ruotsissa. Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan mm. Tehoteam-osuuskuntatoiminnalla ja pop up-yrittäjyystapahtumilla.

Etäopetuksen järjestämisen mahdollisuuksia ja uuden teknologian hyödyntämistä opetuksen järjestämisessä kehitetään yhteistyössä toisten oppilaitosten kanssa. Konnevedelle pyritään saamaan biolukio, jossa uuden opetussuunnitelman myötä opetus kytetään vahvasti työelämäyhteistyöhön. Yhdessä toisen ja korkea-asteen yhteistyön kautta opetus keskittyy vahvasti luonto- ja bioteemaan.

Opinto-ohjaus

Yläkoulun ja lukion yhteiseen henkilöstöön kuuluu opinto-ohjaaja, joka tukee ja ohjaa oppilasta opiskelun suunnitteluun ja opinnoissa edistymiseen liittyvissä asioissa sekä jatko-opintoihin hakeutumisessa. Ohjauksen tavoitteena on nuoren opiskelutaitojen kehittyminen, itsetuntemuksen kasvaminen sekä opiskelun ja urasuunnittelun kannalta tarpeellisten valmiuksien kypsyminen. Opinto-ohjausta antavat osaltaan myös kunkin oppiaineen opettaja ja luokanohjaaja.

Nuorten ohjauksessa peruskoulusta eteenpäin tavoitteena on, että jokainen Konneveden peruskoulun päättävä nuori on opintojen kuluessa löytänyt itseään kiinnostavan ja kykyjään vastaavan jatko-suunnitelman. Koululla huolehditaan, että jokainen peruskoulun päättävä nuori hakee jatko-opintoihin ja aloittaa toisen asteen opinnot tai muun koulusta ja urapolkua edistävän toiminnan (esim. kymppiluokka, ammattistartti, VALMA tms.) heti seuraavana syksynä. Konneveden peruskoulusta lähdettäessä yleisimmät jatko-opintopaikat ovat oman kunnan lukio, Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto, Jyväskylän ammattiopisto ja Keski-Suomen opisto.

Syksyn alkupuolen niveltietopalavereissa Pokessa ja Jyväskylän ammattiopistossa peruskoulun opinto-ohjaaja, erityisopettaja ja etsivä nuorisotyö ovat varmistamassa, että toisen asteen opinnot ovat päässeet hyvään alkuun.

Nuorten ohjauksessa noudatetaan Ääneseudun oppilaitosten sekä työ- ja elinkeinotoimiston ohjaustyön toimintasuunnitelmaa, joka tarkastetaan vuosittain. Tämän suunnitelman kautta pyritään varmistamaan, ettei kukaan nuori pääsisi syrjäytymään koulutusjärjestelmästä. Haasteena on, että lähettävälle peruskoululle ei aina tule tietoa, jos nuori keskeyttää opintonsa ammatillisessa koulutuksessa, vaikka asia on kirjattu yhteiseen suunnitelmaan. Opintonsa keskeyttäneiden kohdalla on ensiarvoisen tärkeää koulun ja sosiaalitoimen sekä Työvoiman palvelukeskuksen yhteistyö niin, että nuorelle varmistetaan hyvä eteneminen kohti opintoja ja työelämää. Vuodesta 2011 lähtien yhtenä toimintamuotona nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä on ollut etsivä nuorisotyö. Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustuksella (KouTa-hanke) palkattu nuorisotyöntekijä työskenteli lasten ja nuorten parissa koululla ja vapaa-aikana vuosina 2014–2015 tarjoten mm. ohjattua läksyäppä oppilaille.

Jos oppilaan on vaikea löytää kiinnostavaa jatko-opiskelupaikkaa tai muuten oppilaan mahdollinen opiskelupaikka on kaukana kotipaikkakunnalta, tärkeä nivelvaiheen ohjaustyön työväline on koulutuskokeilun järjestäminen. Tällöinkin yhteistyö ammatinvalintapsykologin kanssa voi tulla kyseeseen.

Oppilas- ja opiskelijahuolto

Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan tai opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Oppilashuolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville ja oppilashuoltopalveluista vastaaville viranomaisille. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä kotien kanssa. Oppilashuollon keskeisenä tavoitteena on luoda terve ja turvallinen oppimis- ja kouluympäristö, suojata mielenterveyttä ja ehkäistä syrjäytymistä sekä edistää kouluyhteisön hyvinvointia. Siihen sisältyy sekä yhteisöllistä että yksilöllistä tukea.

Konneveden kunta tarjoaa esikoululaisille, perusopetuksen oppilaille ja lukion opiskelijoille oppilashuollon palvelut, jotka toteutetaan monialaisen oppilashuollon yhteistyönä. Konnevesi toteuttaa oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja järjestämällä oppilailleen riittävät lailla säädetyt koulutervey-

denhuollon palvelut, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä oppilasta koskevan monialaisen oppilashuollon. Oppilashuollon monialaisia palveluja ovat kouluruokailu, oppilaskuljetukset, aamu- ja iltapäivätoiminta, nuorisotyö ja etsivä nuorisotyö, lastensuojelu ja muu sosiaalipalvelu. Äänekosken nuorisopsykiatrian ja perheneuvolan palvelut ovat olleet käytettävissä ja ne ovat vastanneet hyvin oppilashuollon tarpeisiin. Pääpaino on yhteisöllisellä ennaltaehkäisevällä oppilashuollolla. Esi- ja perusopetuksen oppilaiden sekä lukiokoulutuksen opiskelijoiden määrä on kuluvana lukuvuonna ollut 317. Oppilashuollon tarpeeseen pystytään vastaamaan.

Oppimisen ja koulukäynnin tuen järjestämisen tärkeimpiä lähtökohtia ovat oppilaan yksilölliset vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. Tuen kolmiportainen prosessi koostuu yleisestä tuesta, tehostetusta tuesta ja erityisestä tuesta. Oppilaiden tuen tarvetta seurataan jatkuvasti ja säännöllisesti. Oppimisen ja koulunkäynnin tukimuotoja ovat mm. oppilaanohjaus, avustajapalvelut, tukiopetus, tuettu läksyjen tekeminen ja erityisopetus. Konnevedellä toimii kaksi osa-aikaista erityisopetusta antavaa opettajaa ja yksi luokkamuotoisen erityisopetuksen opettaja. Koulunkäynninohjaajat työskentelevät luokkatilanteissa koko ryhmän tukena tai ohjaten erityisesti tiettyjä tuen tarvitsijoita. Koulunkäynninohjaajia Konnevedellä on kuluvana lukuvuonna ollut 10.

Oppilashuollon työtä Konnevedellä ohjaa kunnan yhteinen oppilashuollon ohjausryhmä, jossa edustettuina ovat eri hallintokuntien edustajat. Kouluilla toimivat oppilashuoltoryhmät, joiden keskeisenä tehtävänä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään koko kouluyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yksittäisen oppilaan asioita käsitellään erikseen koottavassa asiantuntijaryhmässä, jossa läsnä ovat oppilaan asian käsittelyyn välittömästi liittyvät henkilöt.

Koulujen oppilashuoltoa arvioidaan ja kehitetään osana perusopetuksen laatukriteeristöä. Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki- ja laatukriteeristö sisältää oppilashuollon kehittämisen. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen oppilashuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa oppilashuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

Konnevedellä on tehty oppilashuollon suunnitelma, johon on koottu oppilas- ja opiskelijahuollon keskeiset toimintatavat ja tavoitteet.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Konneveden kunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa Kirkonkylän ja Hytölän koululla. 1. ja 2. luokan oppilaille sekä erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa eli iltapäivisin klo 13–16.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on lapsen turvallista ja mielekästä vapaa-ajan toimintaa koulupäivän jälkeen. Toimintaa ohjaa toimintasuunnitelma. Toiminnan tulee vahvistaa lasten itseluottamusta ja

monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä sekä innostaa ja tukea lapsia myös löytämään omat vahvuutensa ja oman osaamisen kehittämisen. Harrastuskerhoista aamu- ja iltapäivätoiminta eroaa siinä, että toiminta on päivittäistä tai lähes päivittäistä.

Lisätietoa iltapäivätoiminnasta löytyy Kirkonkylän koulun verkkosivuilta.

<http://peda.net/veraja/konnevesi/lapunmaki/iltis>

Erityisopetus

Erityisopetuksen tavoitteena on auttaa ja tukea oppilasta siten, että hänellä on tasavertaiset mahdollisuudet suorittaa oppivelvollisuus edellytystensä mukaisesti yhdessä ikätovereidensa kanssa. Erityisopetus on osa kunnan tarjoamaa perusopetusta. Tukea tarvitsevan oppilaan opetus voidaan järjestää yksilöllisten tarpeiden mukaisesti osa-aikaisesti erityisopetuksessa tai samanaikaisopetuksena yleisopetuksen opetusryhmässä sekä yksilö- ja pienryhmäopetuksena. Keskeistä on oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja tukitoimien aloittaminen, jotta oppilaan oppimista voitaisiin tukea mahdollisimman tehokkaasti.

Opiskelun tukea toteutetaan kolmiportaisesti:

1. Yleinen tuki, jossa painottuvat opetuksen eriyttäminen, oppilaanohjaus ja tukiopetus.
2. Tehostettu tuki, jossa painottuvat oppimissuunnitelma, oppilashuollon tuki, osa-aikainen erityisopetus ja avustajapalvelut.
3. Erityinen tuki, jossa painottuvat HOJKS (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma), oppilashuollon tuki, osa-aikainen ja kokoaikainen erityisopetus, apuvälineet ja avustajapalvelut.

Erityisopetuksen järjestämisen lähtökohtana on lähikoulu-periaate, jonka mukaan oppilas käy ensisijaisesti asuinpaikkaansa lähinnä olevaa koulua tai muuta oman kunnan koulua. Konneveden kunnassa työskentelee kaksi laaja-alaista erityisopettajaa, jotka vastaavat osa-aikaisesta erityisopetuksesta. Lisäksi he toimivat aktiivisina jäseninä koulujen oppilashuoltoryhmissä ja tekevät moniammatillista yhteistyötä eri tahojen kanssa. Pienryhmäopetus on järjestetty keskitetysti Kirkonkylän koululla (yksi pienryhmä).

Kouluterveydenhuolto

Osana oppilashuoltoa toimii kouluterveydenhuolto, joka on jatkoa neuvolatyölle. Oppilaat kohdataan vuosittain kouluterveydenhuollossa uuden asetuksen mukaisesti, joista laaja-alaisia terveystarkastuksia on kolme peruskoulun aikana (1 lk, 5 lk, 8 lk). Kouluterveydenhoidon runko-ohjelma on luotu yhdessä Seututerveyskeskuksen muiden kuntien kanssa. Lisätietoja löytyy osoitteesta <http://peda.net/veraja/konnevesi/ya/terveydenhuolto>

Konneveden kunnan sivistystoimi on tilannut kouluterveys 2013-peruskyselyn tulokset kuntaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta.

Tukioppilastoiminta

Vuosiluokkien 7.-9. tukioppilastoiminnan tavoitteena on lisätä koulutyöntyön turvallisuutta ja kouluviihtyvyyttä. Tukioppilaat ovat 8. ja 9. -luokkalaisia vapaaehtoisia nuoria, jotka luovat hyvää kouluhenkeä ja toimivat silminä ja korvina koulun arjessa puuttuen havaitsemiinsa epäkohtiin kuten kiusaamiseen. Tukioppilaat järjestävät myös välituntitoimintaa, tutustuttavat uusia 7.-luokkalaisia kouluun ja järjestävät yhteisiä juhlia sekä teemapäiviä yhteistyössä oppilaskunnan hallituksen kanssa.

Koulujen kerhotoiminta

Koulujen kerhotoiminnan tavoitteena on kehittää lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus ainakin yhteen kerhoharrastukseen läpi koko peruskoulun. Koulujen kerhotoimintaan osallistuminen on lapselle maksutonta ja vapaaehtoista. Sivistystoimi on hakenut ja saanut valtion erityisavustusta koulujen kerhotoiminnan kehittämiseen. Ensimmäisen kerran opetushallituksen avustusta saatiin vuonna 2012. Koulujen kerhotoiminnan tavoitteena on kehittää luontevaa ja kynnyksetöntä yhteistyötä kodin, koulun, vapaa-aikatoimen ja aktiivisten järjestöjen välillä sekä tarjota maksuttomia harrastusmahdollisuuksia paikkakunnan lapsille ja nuorille. Kerhojen lisäksi lapsille ja nuorille on järjestetty yhteisiä tapahtumia, joista näkyvimpiä olivat lukuvuonna 2014–2015 toteutetut neljä kansainvälisyyspäivää vierailijoinen. Kansainvälisyyskasvatusta jatkettiin syksyllä 2015 Walter ry:n työpajan merkeissä.

Konneveden lapsille ja nuorille on lukuvuosittain pyritty tarjoamaan monipuolista, oppilaille maksutonta kerhotoimintaa kaikilla kouluilla. Lukuvuonna 2015–2016 kerhokalenterissa ovat olleet mm. heppakerho, draamakerho, palloilukerhot, sählykerhot, kokkikerho, liikuntakerho, puuhakerho, atk-kerho sekä toimintatorstait kerran kuukaudessa (esim. uintiretket, heijastin-työpajat). Lisäksi koulujen kerhotoiminnan puitteissa on järjestetty mm. erä- ja luonto- ja kädentaitojen kursseja ja välituntitoimintaa. Lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa toiveet on huomioitu kerhotoiminnan suunnittelussa.

4.6. Vapaa-aikatoimi

Kunnan vapaa-aikatoimi palvelee kaikkia kuntalaisia nuorisot-, liikunta- ja kulttuuripalveluihin liittyvissä asioissa. Yhteistyötä tehdään kunnan eri hallinnonalojen, seurakunnan, järjestöjen, yrittäjien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Kunnan vapaa-aikatoimessa on 2 vakituista henkilöä.

Nuorisopalvelut

Vapaa-aikatoimi hallinnoi ja organisoi Nuorisotalo Kukkulan toimintaa ja osallistuu erilaisten esitysten, tapahtumien, leirien, kurssien sekä konserttien kustannuksiin ja järjestämiseen. Nuorisotalo Kukkula on avoinna viikon jokaisena päivänä erilaisiin toimintatapahtumiin. Talon alakerrassa on

erilaisia pelejä, TV-huone, diskotila ja keittiö, yläkerrassa neuvottelutila, bändien harjoittelutila ja äänitysstudio.

Erilaisten hankkeiden avulla pyritään kehittämään ja rahoittamaan palveluja.

Nuorisolain 7b §:n mukainen etsivä nuorisotyötoiminta hankitaan ostopalveluna Laukaan kunnalta. Etsivän nuorisotyöntekijän tehtävänä on olla nuoren apuna etsittäessä väyliä koulutukseen, työelämään sijoittumisen ja muun elämänhallinnan tukemisessa. Nuoret ohjautuvat etsivään nuorisotyöhön yleisimmin koulujen ja sosiaalityön kautta, osallistuminen nuorelle on vapaaehtoista. Rahoitusta haetaan vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Nuorisovaltuusto

Kunnassa on 11-jäseninen nuorisovaltuusto, jonka tarkoituksena on auttaa nuorten tarpeiden välittymistä kunnan päätöksentekoon ja palvelutuotantoon, lisätä nuorison vaikutusmahdollisuuksia ja kasvattaa yhteiskunnallista vastuuntuntoa. Nuorisovaltuuston edustajilla on läsnäolo ja puheoikeus lautakuntien ja vapaa-aikajaoston kokouksissa. Nuorisovaltuuston edustajat kutsutaan myös kunnanvaltuuston ja kirkkovaltuuston kokouksiin, joissa heillä on puheoikeus. Vapaa-aikasihteeri toimii nuorisovaltuuston tukihenkilönä.

Liikuntapalvelut

Vapaa-aikatoimi järjestää ja on mukana yhteistyökumppaneiden kanssa järjestämässä erilaisia liikuntakerhoja ja -tapahtumia.

Konneveden kunnan alueella on hyvät liikuntamaastot, latuverkostot, uimarannat, yleisurheilu-, jalkapallo- ja tenniskenttä, ulkojääkentät luistelijoille ja kiekkoilijoille. Lisäksi terapia-allas, joka vaikuttaa myös positiivisesti väestön terveyden ja hyvinvoinnin lisäämiseen. Liikuntapaikoista vastaa ympäristötoimi.

Kulttuuripalvelut

Vapaa-aikatoimen kulttuuritarjonta painottuu musiikkitoimintaan. Järjestetään soitonopetusta, musiikkitapahtumia, konsertteja, nauhoituksia sekä bändien harjoitustilana toimii Studio Kukkula. Erilaisten konserttien järjestämisessä on lisätty koulun ja kotien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Konnevedellä toimii Kotiseutumuseo, jonka toiminnassa on otettu huomioon kotiseudun ja omien juurien tuntemisen merkitys lapsille ja nuorille.

Konnevesipäivät on suurin vuosittain järjestettävä tapahtuma Konnevedellä. Viikon mittaisen tapahtuman aikana järjestetään monia tapahtumia kohderyhmänä erityisesti lapset ja nuoret. Yhteistyössä eri kulttuuritoimijoiden ja paikallisten taiteilijoiden kanssa järjestetään erilaisia muita tapahtumia.

Kansalaisopisto ja kirjasto

Kunnassa toimii kansalaisopisto, joka on yhteinen Hankasalmen kunnan kanssa. Kansalaisopiston toimintamuotoja ovat opinto- ja harrastuspiirit, kurssitoiminta, näyttelyt, teatteri-, konsertti- ja opintomatkat. Harrastustoimintaa ja opetusta on viime vuosina ollut tarjolla musiikissa, esittävässä taiteessa ja kirjallisuudessa, kielissä, tietotekniikassa, käden taidoissa, tanssissa, liikunnassa ja terveyteen sekä hyvinvointiin liittyvissä aiheissa.

Kirjasto hankkii vuosittain kirjoja (n. 1200 kpl), AV-aineistoa ja lisäksi sanoma- ja aikakauslehtiä olemassa olevan kokoelman lisäksi lainattavaksi tai paikan päällä luettavaksi. Kirjasto ylläpitää ja tarjoaa asiakkaiden käyttöön kolme asiakaspäätettä kirjaston aineistotietokannan ja Internetin tiedonhaun tutkimista varten. Yleisen käytännön mukaisesti Internet-päätteiden käyttö on ilmaista. Kirjastoauto huolehtii haja-asutusalueen sivukylien kirjastopalveluista.

4.7. Ympäristötoimi

Asumiseen ja rakentamiseen vaikuttaa kunnan rakennusvalvonta, jonka tehtäviin kuuluu valvoa rakennustoimintaa, myöntää rakennusluvut sekä neuvoa korjaus- ja uudisrakentamisessa. Rakennusvalvonta opastaa korjausavustuksiin liittyvissä kysymyksissä ja tekee hakemusten teknisen tarkastuksen.

Rakennusvalvonnan lisäksi kunnan ympäristötoimen alaisuuteen kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, ympäristöhuolto, liikenneväylät, yksityistiet, puistot ja muut yleiset alueet, liikunta- ja ulkoilupaidat, palo- ja pelastustoimi, toimitilapalvelut, vesihuolto, energiahuolto, jätehuolto, maa- ja metsätalot sekä muu liiketoiminta.

Ympäristötoimen vastuulla olevia ulkoilu- ja urheilupaikkoja ovat yleisurheilukenttä, nurmikenttä ja tenniskenttä, kolme jääkiekkokaukaloa, pururata ja latuverkosto, kyläkuntien urheilukentät, Häyrylänrannan uimaranta ja kyläkuntien uimarannat. Ympäristötoimi on myös kunnostanut ja varustanut neljä ulkoleikkipaikkaa, jotka ovat kunnantalon, koulukeskuksen ja päiväkodin yhteydessä sekä Töyrylän alueella.

4.8. Nuorten työllistäminen ja aktivointi

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP) astui voimaan 1.1.2015. TYP-toimintamallin tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarvettaan vastaavia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja. Työttömällä voi olla monialaisen yhteispalvelun tarve, mikäli hänen työllistymisensä edellyttää edellä mainittujen palvelujen yhteensovittamista. Monialaisen yhteispalvelun tarve arvioidaan silloin, kun työtön on saanut työmarkkinatukea vähintään 300 päivää työttömyyden perusteella; 25 vuotta täyt-

tänyt on ollut työttömänä yhtäjaksoisesti 12 kuukautta; tai alle 25-vuotias on ollut työttömänä yhtäjaksoisesti 6 kuukautta. Konneveden kunta kuuluu yhdessä 15 muun Keski-Suomen kunnan kanssa Keski-Suomen eteläiseen TYP-verkostoon. Työhön osallistuu Konnevedeltä sosiaalityöntekijä, ja tapaamiset järjestetään pääsääntöisesti Konnevedellä. Nuorille pyritään löytämään koulutus- ja työharjoittelupaikkoja sekä palkkatyötä, ja nuorta autetaan kokonaisvaltaisesti löytämään oman elämänsä hallinta. TYPin kautta nuoria on ohjautunut muun muassa ammatilliseen koulutukseen, työkokeiluun ja kuntouttavaan työtoimintaan.

Joulukuun 2015 lopussa Konnevedellä oli 24 alle 25-vuotiasta työtöntä työnhakijaa. Vuoden 2013 alusta voimaan tulleen nuorisotakuun tavoitteena on varmistaa jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi ilmoittautumisesta. Työttömäksi työnhakijaksi ilmoittaudutaan TE-toimistoon, jossa TE-palvelujen asiantuntijat ohjaavat nuorta eteenpäin sopivan palvelun löytymiseksi. Koulutustakuulla pyritään puolestaan takaamaan jokaiselle peruskoulunsa päättäneelle koulutuspaikka lukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin. Kesäisin Konneveden kunta järjestää nuorille kesätyöpaikkoja.

Konnevedellä alkoi etsivä nuorisotyö tammikuussa 2011. Etsivän työn ohjaaja tukee ja ohjaa nuorta (16 – 29 v.) häntä askarruttavissa asioissa ja ongelmissa, pienissäkin. Tärkeää on tavoittaa opiskelun ja työelämän ulkopuolelle jääneet tai jäämässä olevat nuoret. Yksilöllisellä ohjauksella selvitetään nuoren vahvuudet, jonka pohjalta etsitään parhaaseen lopputulokseen tähtäävä ratkaisu. Työskentely perustuu vapaaehtoisuuteen ja yhteistyön lähtökohtana ovat nuoren omat toiveet ja tavoitteet.

4. 9 Konneveden seurakunta – lapsille ja nuorille

Seurakunta kutsuu jo vastasyntyneitä avoimeen päiväkerhoon lähettämällä väestörekisteri-ilmoituksen mukana onnittelut ja kutsuesitteen. **Avoin päiväkerho** kokoakin hyvin yhteen pieniä lapsia äitiensä ja hoitajiensa kanssa. Konnevedellä lähes kaikki lapset liitetään kasteessa kirkkoon ja seurakunta tarjoaa ristiäisten pitoon maksutta kirkon ja srk-talon. Pappi käy jokaisen kastevauvan kotona jo ennen ristiäisiä ja pienellä paikkakunnalla välit tuttuun seurakuntaan ovat usein luontevat jo monen sukupolven mitalta.

Päiväkerhoja järjestetään koulujen lukuvuosirythmiä seuraten 4-5 -vuotiaille srk-talolla, sekä Hytölän ja Istunmäen koululla. Kerhoissa käy kotona ja perhepäivähoidossa olevia lapsia. Ryhmäkoon salliessa mukaan otetaan myös 3-vuotiaita. Päiväkerho tukee perheitä ja kannustaa lasten kasvua leikein, lauluin, askarteluin ja muun itsensä toteuttamisen keinoin. Seurakunnan lastenohjaaja käy joka toinen viikko **päiväkodin** aamuhetkessä. Pappi tai diakoni vierailee vuosittain kerhoissa ja päiväkodilla kirkkopyhien yhteydessä.

Vuosittain srk-talolla järjestetään **4-vuotisjuhlat** sekä **kymppisynttärit**, joihin kutsutaan koko ikäluokka. Erityisesti perheille järjestetään **lasten joulukirkko** ja **lasten kevät-kirkko**, jolloin myös siunataan eskarilaiset koulutielle. Muita kirkkohetkiä järjestetään esim. kummikirkon tai nallekirkon teemoilla. Myös keväinen päiväretki bussilla pienille ja isoille on ollut hyvin suosittu. Konnevesipäivien lauantaina seurakunta järjestää lastenkonsertin, esiintyjinä on ollut niin taikureita kuin muusikkoja, mm. Jukka Salminen, Pressan Katit ja Ti-Ti Nalle.

Varhaisnuorille on kunnan koulun ja Kukkulan, MLL:n, 4H:n toiminnan rinnalla tarjolla seurakunnan **Maapalokerho** lähetys- ja kansainvälisyyskasvatuksen teemoin. Kesällä Ahoniemen leirikeskuksessa pidetään **lastenleirejä** sekä erityislasten ja -nuorten **Merkkarileiri**, joka järjestetään kunnan kanssa yhteistyössä, samoin kuin lukukausien aikana pyörivä **Merkkarikerhokin**. Isosina molemmissa on seurakunnan isoskoulutuksen käyneitä nuoria.

Seurakunnan työntekijät käyvät kuukausittain kaikilla Konneveden kouluilla pitämässä **päivän-avauksia**. Myös oppituntien pitoon esim. kirkkovuoden teemoista osallistutaan koulun pyynnöstä. Nuorten kanssa on käyty esim. Jyväsgospelissa. Koulukonsertteihin on kutsuttu esim. Bass'n'Helen, Skuoritsan nuorisokuoro ja joulukonserttiin ukrainalainen a capella-ryhmä Simnot. **Konsertit** on järjestetty yhdessä niin, että seurakunta tarjoaa konsertin esiintyjineen ja koulu tarjoaa konserttitilan ja yleisön. **Nuorisotila Kukulalla** seurakunta on mukana viikoittaisilla päivystysvuoroilla, päivystäjinä seurakunnan työntekijöitä ja luottamushenkilöitä.

Rippikoulun käy konnevetisistä nuorista yli 90 % ikäluokasta. Rippikoulu alkaa aina 1. adventtina ja jatkuu kerran kuussa viikonloppuoppitunteina, vanhemmille ja huoltajille järjestetään omat koontumisensa. Rippikoulun leirijakso vierailuiltoineen järjestetään kesäkuun ensimmäisellä kokonaisella viikolla, jonka päätteeksi pitäjässä vietetään konfirmaatiomessua ja rippijuhlia. Rippikoulun käyneistä nuorista 10-20 osallistuu ja suorittaa vuosittain **isoskoulutukseen**, josta saa todistuksen ja jatkaa isosena kerhoihin ja leireille.

Rippikoulun jälkeen nuorilla on yhteyksiä seurakuntaan esim. tullessaan kummeiksi ja saadessaan itse lapsia, mennessään naimisiin ja osallistuessaan hautajaisiin. Lapset ja nuoret perheineen ovat seurakunnan jäseninä myös mm. diakonian asiakkaita elämän kriisi- ja saumakohdissa esim. avustusten ja muun tuen myötä. Seurakunnan jäsenillä on pääsy Jyväskylän **Perheasiain neuvottelu-keskuksen** asiakkaiksi. Seurakunnassa on **lapsiasiainhenkilö**, joka toimii välittäjänä ja yhtenä lasten äänenä yhteisössä. Seurakunnassa paitsi leirit, myös viher- ja puisto-osasto eli hautausmaa tarjoaa **kesätöitä** nuorille ja harjoittelupaikkoja monen eri alan opiskelijoille.

Seurakunta haluaa toimia joustavasti jäsentensä tarpeisiin vastaten ja ajan muutoksiin reagoiden. Yhteistyö muiden yhteishyvä rakentavien ja ylläpitävien tahojen kesken on merkittävää, ei kilpaila vaan tuodaan jokainen omat vahvuutemme ja lahjamme yhteiseen pöytään.

4.10. Järjestöjen ja yhteisöjen palvelut

Konneveden Lions Klubi ry

Konneveden Leijonat tukevat lasten ja nuorten harrastustoimintaa ja tapahtumia taloudellisilla avustuksilla, esimerkiksi Hiihtomaan laskiaisrieha, Iceskating tours – luistelutapahtuma, liikuntaleirit. Järjestö on myös hankkinut kouluille urheilutarvikkeita ja tukenut kiertävien ryhmien järjestämää päihde- ja huumevalistusta. Koulussa hyvin menestyville oppilaille järjestö jakaa stipendejä.

Konneveden Moottorikerho/Urheiluautoilijat ry

Konneveden Moottorikerho/Urheiluautoilijat ry on moottoriurheiluseura, jonka toiminta on pääasiassa kilpailujen järjestämistä. Seura pyrkii saamaan kaikkiin tapahtumiin nuoria erilaisiin tehtäviin ja siten jakamaan vastuuta myös heille. Seura myös järjestää mahdollisuuksien mukaan nuorille matkoja erilaisiin tapahtumiin ja lisää tällä tavoin eri lajien ja harrastusmahdollisuuksien tuntemusta nuorten keskuudessa.

Konneveden 4H-yhdistys

Konneveden 4H-yhdistyksen kerhot pyörivät syksystä kevääseen ympäri Konnevettä lasten ja nuorten vapaa-ajalla. Koulutukset ja kurssit antavat nuorille tarvittavat työkalut yrityksen perustamiseen, kerhojen ohjaamiseen ja työllistymiseen. Yhdistyksen järjestämä kansainvälinen toiminta auttaa nuoria kokeilemaan siipiä ulkomailla IFYE - ja SIRYE ohjelman sekä nuorten ryhmävaihtojen kautta. Paikalliset isäntäperheet auttavat ulkomaalaisia vaihto-oppilaita kokemaan Suomen kulttuuria ja perinteitä. Perheen nuoret ja vanhemmat saavat samalla ilmaisen kielikylvyn. Konneveden 4H-yhdistys on mukana Konneveden kunnan nuorten kesätyöllistämisessä ja muutenkin aktiivisesti luomassa nuorille uusia työpaikkoja ja tärkeää työkokemusta. Näin esimerkiksi myös perheet ja vanhukset saavat tarvitsemaansa apua arkeen.

Konneveden Urheilijat ry

Konneveden Urheilijat ry:n tarkoituksena on sääntöjensä mukaan edistää liikunta- ja urheiluharrastusta toiminta-alueellaan Konneveden kunnassa. Toiminnan painopiste on nuoriso- ja harrasteliikunnassa.

Seura on rakentanut Lapunmäen koulukeskuksen yhteyteen Hiihtomaan, joka tarjoaa hyvät puitteet hiihdon perustaitojen hankintaan. Kunnan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti seura osallistuu urheilupaikkojen hoitoon. Seura on myös valmistanut suunnistuskarttoja ja harjoituskarttoja, joita tarjotaan myös muiden kuin seuran jäsenten käyttöön. Koulut ovat voineet käyttää karttoja suunnistustaitojen opettamiseen. Jo useiden vuosien ajan seura on järjestänyt uimakoulut Konneveden lapsille. Urheilijat hankkivat Lapunmäen koulun pihaan nuorille parkour-kentän.

MLL:n Konneveden paikallisyhdistys ry

MLL:n toiminta on tarkoitettu lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen. Yhdistys järjestää retkiä esimerkiksi teatteriin ja uimahalliin. Jokaisen syntyvän lapsen kotiin annetaan vauvakirje, jossa on

lahja lapselle ja vanhemmille tietoa toiminnasta. Yhdistys on mukana myös vauvoille jaettavassa Halivilla-peitossa. Yhdistys tukee yläkoulun tukioppilastoimintaa. Perhekahvilatoiminta on alkanut keväällä 2010 Kukkulan tiloissa ja jatkaa toimintaansa edelleen. Kahvilan ovet ovat avoinna joka toinen viikko klo 9.00- 11.30, jolloin klo 10.00 on perhetyöntekijän vetämä muskari.

SPR

Konneveden SPR:n paikallisyhdistys on järjestänyt tapahtumia ja teemapäiviä lapsille ja nuorille yhteistyössä esimerkiksi kirkonkylän koulun kanssa. Yhdistys haluaa ottaa toiminnassaan mahdollisuuksiensa mukaan huomioon lasten ja nuorten asiat.

5. LASTENSUOJELU

5.1. Lastensuojelun keskeiset periaatteet

Lastensuojelun on edistettävä lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia. Lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Lastensuojelun on pyrittävä ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa ja lastensuojelua toteutettaessa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. (Lähde lastensuojelulaki 13.4.2007/417.)

Lastensuojelulain tavoitteena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista on lapsen vanhemmilla ja muilla huoltajilla, joiden tulee turvata lapselle tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi siten kuin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa säädetään.

Lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain sekä ohjattava lapsi ja perhe tarvittaessa lastensuojelun piiriin. Lastensuojelun tehtävänä on tukea vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta sekä kasvatuksesta vastaavia lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa järjestämällä tarvittavia palveluja ja tukitoimia. Laissa säädetyin edellytyksin lapsi voidaan sijoittaa kodin ulkopuolelle tai ryhtyä muihin toimenpiteisiin hoidon ja huollon järjestämiseksi.

Ehkäisevä lastensuojelu

Lastensuojelun lisäksi kunnan tulee järjestää lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Sen tarkoituksena on lapsen ja hänen perheensä erityinen tukeminen kunnan muiden palvelujen piirissä. Tällöin ei edellytetä, että lapsi tai perhe on lastensuojelun asiakkaana.

Erityisesti korostetaan äitiys- ja lastenneuvoloiden ja muun terveydenhuollon, päivähoidon, koulun ja nuorisotyön mahdollisuuksia edistää ja turvata lapsen kasvua ja kehitystä. Ehkäisevän lastensuojelun avulla tuetaan vanhemmuutta.

Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu

Lastensuojelua on lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu, jota toteutetaan silloin kun lapsi ja perhe ovat lastensuojelun asiakkaina. Asiakassuunnitelman laatiminen, avohuollon tukitoimet, lapsen kiireellinen sijoitus, huostaanotto sekä sijaishuollon järjestäminen ja jälkihuolto ovat lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua. Kyse on lastensuojelutyöstä, jota tehdään lastensuojelun sosiaalityössä, kun on päätetty, että lapsi tai nuori on lastensuojelun asiakas.

Lastensuojelu Konnevedellä

Konnevedellä työskentelee kaksi sosiaalityöntekijää, joista toinen vastaa lastensuojelun kokonaisuudesta. Lastensuojelun tehtäviä hoidetaan parityönä. Kunnassa on myös perhetyöntekijä, joka työskentelee sekä ehkäisevässä että lastensuojelun avohuollon perhetyössä. Lisäksi perhetyötä tarvittaessa ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta.

Lastensuojelun työmuotoja ovat

- lastensuojelutarpeen selvitys
- avohuollon tukitoimet
- lapsen kiireellinen sijoitus ja/tai huostaanotto
- sijaishuolto ja jälkihuolto

Lastensuojeluasioiden määrä Konnevedellä:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<u>Lastensuojeluilmoitukset</u>	54	68	29	54	52	52
<u>Avohuollon asiakkaat vuoden aikana</u>	41	34	42	61	70	20
<u>Kodin ulkopuolelle sijoitetut</u>	7	8	7	6	5	3
<u>- laitoshoidossa</u>	0	2	1	-	-	
<u>- ammatillisessa perhekodissa</u>	5	4	5	5	3	3
<u>- perhehoidossa</u>	2	2	1	1	1	
<u>Jälkihuollossa</u>	3	3	3	2	4	5

5.2. Lastensuojeluilmoitus ja lastensuojelutarpeen selvitys

Lastensuojeluasia tulee vireille lastensuojelulain 25 §:n mukaisen ilmoituksen perusteella, hakemuksesta (oma yhteydenotto) tai muun etuuden tai palvelun yhteydessä saadun tiedon perusteella.

Sosiaalityöntekijän on viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä lastensuojeluilmoituksen vastaanottamisesta tai lastensuojeluasian vireille tulosta ratkaistava, tehdäänkö asiassa lastensuojelun asiakkuuden aloittava lastensuojelutarpeen selvitys vai onko ilmoitus selvästi luonteeltaan sellainen, että se ei johda toimenpiteisiin. Lastensuojelutarpeen selvityksen tekee lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä yhdessä toisen sosiaalityöntekijän tai perhetyöntekijän kanssa. Selvitys tehdään viivytyksettä tai viimeistään kolmen kuukauden kuluessa. Lastensuojelutarpeen selvitys päättyy yhteenvetoon, jossa työntekijät arvioivat sitä, jatkuuko lastensuojeluasiakkuus vai ei. Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle laaditaan asiakassuunnitelma, joka tarkistetaan tarvittaessa.

Lastensuojeluilmoitus on ilmoitus lapseen kohdistuvasta vakavasta huolesta, joka vaarantaa lapsen psyykkistä tai fyysistä kehitystä ja kasvua. Lastensuojeluilmoitus tehdään, kun on huoli lapsen hyvinvoinnista. Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa yksityinen henkilö, viranomainen tai lapsi/nuori itse. Lastensuojelulain mukaan viranomaisilla, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon, päivähoidon, koulutoimen, poliisin tai seurakunnan palveluksessa tai luottamustoimessa olevalla henkilöllä on ilmoitusvelvollisuus. Lain mukaan em. henkilöiden on ilmoitettava sosiaalilautakunnalle (käytännössä sosiaalityöntekijälle), mikäli he ovat työssään saaneet tietää lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta. (Lastensuojelulaki 417/2007, 25§.)

Lastensuojelulain muutos 1.3.2010 laajensi ilmoitusvelvollisten joukkoa palo- ja pelastustoimeen sekä rikosseuraamusvirastoon. Uuden säännöksen mukaan ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa tehtynä pyyntönä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi. Lisäksi lakiin on tullut säännös ennakollisesta lastensuojeluilmoituksesta. Ennakollinen ilmoitus on tehtävä ennen lapsen syntymää, jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsi tarvitsee lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen.

Kunnan tulee pitää rekisteriä saapuneista lastensuojeluilmoituksista.

Lastensuojelun tarvetta aiheuttavat tekijät liittyvät usein lasten käyttäytymisen ja mielenterveyden ongelmiin, koulupoissaoloihin ja vanhempien mielenterveyden ja elämänhallinnan ongelmiin. Nuorten liikennekäyttäytyminen on aiheuttanut yleistä puheenaihetta ja myös lastensuojeluilmoituksia.

5.3. Lastensuojelun avohuolto

Lastensuojelun avohuollon tukitoimiin ryhdytään viipymättä, jos kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai jos lapsi käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään.

Avohuollon tukitoimia voi olla:

- sosiaalityöntekijän työnä ongelmatilanteen selvittäminen ja siinä tukeminen
- sosiaalipalvelut (päivähoito ja kotipalvelu)
- toimeentulotuki ja ehkäisevä toimeentulotuki (taloudellinen tuki) sekä asumisoloihin liittyvien puutteiden korjaaminen
- lapsen tai nuoren taloudellinen ja muu tukeminen koulunkäyntiin, ammatin ja asunnon hankintaan, työhön sijoittumiseen, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämiseen liittyen
- tukihenkilön tai tukiperheen järjestäminen
- lapsen kuntoutumista tukevien hoito- ja terapiapalvelujen järjestäminen
- perhetyön järjestäminen
- koko perheen sijoittaminen tuen tarvetta arvioivaan tai kuntouttavaan perhe- tai laitoshoittoon
- vertaisryhmätoiminnan sekä loma- ja virkistystoiminnan mahdollistaminen
- muiden lasta ja perhettä tukevien palvelujen ja tukitoimien järjestäminen yksilöllisen tarpeen perusteella

5.4. Lastensuojelun sijaishuolto

Lapsen sijaishuollolla tarkoitetaan huostaanoton jälkeistä hoitoa ja kasvatusta kodin ulkopuolella.

Lapsi otetaan huostaan ja hänelle järjestetään sijaishuolto, jos

- 1) puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä; tai
- 2) lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään.

Ennen lapsen sijoittamista kodin ulkopuolelle selvitetään lapsen vanhemman, jonka luona lapsi ei asu, sukulaisten tai muiden lapselle läheisten henkilöiden mahdollisuudet ottaa lapsi luokseen asumaan tai muutoin osallistua lapsen tukemiseen (§ 32 Lapsen läheisverkoston kartoittaminen)

Sijaishuoltoa järjestetään perhehoitona, laitoshoitona tai muulla tarkoituksenmukaisella tavalla. Lapsen huostaanotto ja sijoitus ovat viimesijainen, mutta toisinaan välttämätön keino turvata lapsen hyvinvointi ja turvallisuus. Huostaanotto ja sijaishuoltoon sijoittaminen voivat olla asiakkaiden suostumukseen perustuvia tai tahdonvastaisia. Tahdonvastaisesta huostaanotosta tekee päätöksen hallinto-oikeus.

Huostassapito on toistaiseksi voimassaoleva, ja se lakkaa viimeistään lapsen tullessa täysi-ikäiseksi. Huostassapito voidaan kuitenkin lopettaa aiemmin, mikäli huostaanotolle ja sijaishuollolle ei enää ole lastensuojelulain mukaista tarvetta ja se on lapsen edun mukaista. Sijaishuollossa oleville lapsille laaditaan yhdessä vanhempien ja sijaishuoltopaikan kanssa asiakassuunnitelmat, jotka tarkistetaan yhdestä kahteen kertaan vuodessa.

	2013	2014	2015
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-v	7	7	5
Kustannukset	483 053 €	328 217,43 €	

5.5. Lastensuojelun jälkihuolto

Jälkihuolto koskettaa sijaishuollossa ja vähintään puoli vuotta kestäneessä avohuollon sijoituksessa olleita lapsia ja nuoria. Kunnan jälkihuoltovelvoite päättyy nuoren täyttäessä 21 vuotta tai viiden vuoden kuluttua siitä kun lapsi on ollut sijoituksen jälkeen viimeksi lastensuojelun asiakkaana. Jälkihuollon tuki ja palvelut riippuvat yksilöllisistä tarpeista. Jälkihuollon piirissä olevaa nuorta voidaan tukea myöntämällä toimeentulotukea, auttamalla nuorta oman asunnon ja ammatin hankinnassa sekä muissa itsenäistymiseen liittyvissä menoissa.

Konnevedellä oli jälkihuollon piirissä 2013 ja 2014 3 nuorta, 2014 2 nuorta sekä 2015-2016 4 nuorta.

5.6. Moniammatillinen yhteistyö

Lastensuojelulain 14 §:n 2 momentin mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi.

Konnevedellä on perustettu 10.3.2004 vanhan lastensuojelulain 42§:n mukaan lastensuojelun tukiryhmä. Tukiryhmä on vuonna 2009 nimetty lapsityöryhmäksi. Ryhmään osallistuvat mahdollisuuksien mukaan kouluterveydenhuollon ja äitiysneuvolan terveydenhoitajat, lastenneuvolan terveydenhoitaja, mielenterveystoimiston sairaanhoitajat, perheneuvolan edustaja, päivähoidonohjaaja ja päiväkodin lastentarhanopettaja ja sosiaalitoimen edustajina sosiaalityöntekijät, kuntoutusohjaaja ja perhetyöntekijä. Tarvittaessa ryhmään voi kuulua kotipalvelun ohjaaja.

Oppilashuoltotyöryhmät kokoontuvat kuukausittain Konneveden ala- ja yläkoululla. Sivukouluilla ei erikseen ole oppilashuollon ryhmää, vaan tarvittaessa pidetään lapsen asiassa erillinen tapaaminen perheen, koulun ja sosiaalitoimen kanssa.

Sosiaalityöntekijä on mukana Ääneseudulla SERIn (lapsen seksuaalisen hyväksikäytön tutkimus ja hoitomallin) päivittämistyössä. Työryhmä kokoontuu kerran vuodessa.

5.7. Lastensuojelulain mukainen palvelujärjestelmä

Uusi lastensuojelulaki velvoittaa entistä selkeämmin ennaltaehkäisevän lastensuojelun toteuttamiseen kunnassa ja korostaa kaikkien lasten ja perheiden kanssa työskentelevien vastuuta lasten hyvinvoinnista. Tämä tapahtuu lisääntyvänä yhteistoimintana peruspalvelujen (neuvola, päivähoito, sosiaalitoimi, terveydenhoito, koulu, vapaa-aikatoimi, seurakunta, järjestöt) kanssa. Lastensuojelu edellyttää perus- ja erityispalvelujen sektorirajat ylittävää, asiakaslähtöistä palvelujärjestelmää.

Uusi sosiaalihuoltolaki tuli voimaan 1.4.2015. Lain mukaan osa lastensuojelun avohuollon tukitoimista siirtyvät kunnan peruspalveluiksi, joilla on erittäin tärkeä tehtävä lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukemisessa ja varhaisessa ongelmien havaitsemisessa ja ennaltaehkäisyssä. Palveluja on siten oltava tarjolla ja niitä on saatava ilman lastensuojelun asiakkuutta. Mm.

- osa lastensuojelun avohuollon tukitoimista siirtyy sosiaalihuoltolain mukaisiksi palveluiksi, kuten perhetyö, tukihenkilöt ja –perheet sekä vertaisryhmätoiminta. Painopistettä siirretään erityispalveluista yleispalveluihin.
- yhteistyön parantaminen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden toimialojen kesken
- asiakkaan kohtelua koskevat säännökset tilanteissa, joissa asiakkaan tahdon selvittäminen ei onnistu lähiomaisten tuella
- kunnan palveluiden omavalvontasuunnitelma, jota varten erillinen ohjeistus
- lastensuojelun asiakkuus alkaa vasta, kun selvityksen perusteella todetaan lapsella olevan lastensuojelun tarve
- asiakas voi tehdä sosiaalihuollon kohtelun lisäksi muistutuksen tai kantelun myös sosiaalihuollon laadusta
- asiakkaalla on mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus 30 päivän kuluessa
- kunnan tulee järjestää kiireellisesti tehostettua perhetyötä ja perhekuntoutusta, silloin kun ne ovat lapsen edun mukaista apua
- lasten kanssa toimivat ammattilaiset tekevät lasten pahoinpitely epäilyssä ilmoituksen suoran myös poliisille
- kunnan on järjestettävä valvottujen tapaamisten valvonta

- tulli, rajavartiolaitos ja ulosottoviranomainen ovat velvollisia tekemään lastensuojeluilmoituksen

Mahdollisessa sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä tehdään **palvelutarpeen arviointi** yhdessä asiakkaan kanssa. Arviointi sisältää yhteenvedon asiakkaan tilanteesta ja sosiaalipalvelujen ja tuen tarpeesta. Asiakkuus päättyy, kun sosiaalihuollon järjestämiselle ei ole enää perustetta. (Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos, Lasten, nuorten ja perheiden sosiaalipalvelut. <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/sosiaalipalvelut>.)

Lapsiperheiden kotipalvelut

Sosiaalihuoltolain mukaan lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista mm. sairauden, synnytyksen, vamman tai erityisen perhe- ja elämäntilanteen takia (perheenjäsenen kuolema, ero, kaksoset tai omaishoitajuus). Kotipalveluna annetaan apua selviytymään asumisesta, hoito- ja huolenpitotehtävistä, toimintakyvyn ylläpitämisestä, lasten hoidosta ja kasvatuksesta, asioinnista tai muista jokapäiväiseen elämään kuuluvista tehtävistä.

Päivähoito

Lapselle voidaan myöntää päivähoitopaikka myös lastensuojelullisin perustein. Perheen kanssa työskentelevä sosiaalityöntekijä ottaa yhteyttä päivähoidon ohjaajaan. Huoltaja/t, sosiaalityöntekijä ja päivähoidon ohjaaja laativat suunnitelman, jonka mukaan lapsen päivähoitoa toteutetaan. Lastensuojelullisin perustein myönnetty päivähoitopaikka voi olla huoltajille maksuton. Lapsen jokapäiväisessä päivähoidossa lastensuojelullinen peruste ei tule näkyviin, vaan lapsi on yksi hoitolapsi muiden joukossa.

Perhetyö

Perhetyö kuuluu sosiaalihuoltolain mukaisiin peruspalveluihin, mutta se voi olla myös lastensuojelun tukitoimi. Perhetyön avulla tuetaan perheitä erilaisissa elämän muutos-, ongelma- ja kriisitilanteissa. Perhetyö on ohjausta, jonka avulla perhettä tuetaan kokonaisvaltaisesti. Perhetyön tavoite on auttaa asiakasta löytämään omat voimavaransa niin, että perhe selviytyy mahdollisimman hyvin vaikeuksien yli itsenäiseen arjen hallintaan. Tavoitteena voi olla myös riittävän ja sopivan tuen löytäminen, jonka turvin perheen arki toimii.

Perhetyöhön kuuluu vanhempien ohjaamista ja tukemista lasten kasvatuksessa. Keskeistä perhetyössä on myös toimivan arjen ja elämänhallintaan ohjaaminen, vanhempien auttaminen uupumuksen keskellä sekä parisuhteen ja perheen vuorovaikutustaitojen tukeminen.

Perhetyöntekijä tapaa perheitä heidän kodeissaan tai kunnantalon toimistolla. Perhetyöntekijä osallistuu myös suunnitelma-, seuranta- ja yhteistyöpalaveriin perheen asioissa.

Lastensuojelun perhetyötä tarjotaan lastensuojelun asiakkaana olevina perheille ja se aloitetaan sosiaalityöntekijän päätöksellä. Perheet voivat ottaa itse yhteyttä sosiaalityöntekijään tai perhetyöntekijään halutessaan perhetyötä. Perhetyön aloittamisesta, kestosta ja tavoitteista sovitaan yhdessä vanhempien, sosiaalityöntekijän ja perhetyöntekijän kanssa.

Ennaltaehkäisevä perhetyö voi käynnistyä yhteydenotosta perhetyöntekijään ja se on luonteeltaan lyhytkestoista. Ennaltaehkäisevää työtä tehdään myös yhteistyössä päivähoiton, koulu- ja vapaa-aikatoimen sekä Konneveden MLL:n paikallisyhdistyksen kanssa.

Seudulliset palvelut

- Perheneuvola- ja päihdekliniikkapalvelut ostetaan Äänekosken kaupungilta. Näihin palveluihin voi hakeutua ilman lähetettä. Perheneuvola järjestää vastaanottopäiviä myös Konnevedellä.
- Nuorisopsykiatrian poliklinikan palvelut ovat Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alaista toimintaa. Vastaanotto on Äänekoskella. Palveluihin tarvitaan lähete.
- Jyväskylän kaupungin sijaishuoltoyksikkö myy sopimuskunnille sijaishuollon palveluja, joihin kuuluvat mm. sijaisperheiden hankinta, valmennus ja koulutus sekä konsultaatio lastensuojelua ja sijaishuoltoa koskevissa kysymyksissä.
- Vuoden 2015 alussa alkaa maakunnallinen vammaisten ja ikäihmisten perhehoidon koordinoituyksikkö Jyväskylän kaupungin hallinnoimana.
- Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus tuottaa kiertävän sosiaalityöntekijän palveluja. Kunnat voivat käyttää erityissosiaalityöntekijän apua esimerkiksi lastensuojelutarpeen selvityksissä ja avohuollon lastensuojelutyössä.
- Konnevedellä toimii kunnan työpaja. Tavoitteina ovat kohderyhmien pitkän työttömyyden katkaisu, elämänhallinnan parantaminen sekä työ- ja toimintakyvyn kehittäminen. Paja tarjoaa kuntouttavaa työtoimintaa, työharjoittelua ja palkkatuettua työtä myös kuntien organisaatioissa ja yrityksissä.
- Ääneseudun työvoiman palvelukeskus (TYP) on Äänekosken työ- ja elinkeinotoimiston, Äänekosken kaupungin, Konneveden kunnan ja Kelan yhteinen palvelu, jonka tarkoituksena on edistää työllistymistä, elämänhallintaa, työkyvyn ylläpitoa ja kuntoutumista. Asiakkaaksi pääsee TE - toimiston, sosiaalityön, Kelan tai terveystoimen ohjaamana.

6. MUUT SOSIAALIPALVELUT

6.1. Sosiaalityö

Sosiaalityön palveluiden tehtävänä on vahvistaa asukkaiden hyvinvointia ja toimintakykyä, edistää omatoimisuutta ja turvallisuutta sekä ehkäistä epäkohtien syntymistä. Sosiaalityö on sosiaalihuollon ammattihenkilöstön suorittamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä sekä erilaisia tukitoimia.

6.2 Vammaispalvelut

Kelan tietojen mukaan 20 konnevetistä lasta sai vammaistukea vuonna 2012. Saajien osuus on 6,9 % kaikista 0-15 -vuotiaista lapsista. Kunnan vammaispalvelujen piirissä on ollut 2013-2016 13-15 lasta ja kahdeksan 16-21 -vuotiaasta nuorta.

6.3. Toimeentulotuki

Toimeentulotuki turvaa toimentulon silloin, kun eläke-, sairaus- tai työttömyysturva taikka palkka- ja muut tulot eivät riitä elinkustannuksiin. Toimeentulotuesta päättää sosiaalityöntekijä.

6.4. Päivystyspalvelut

Konneveden kunta on mukana alueellisessa kriisi- ja sosiaalipäivystysjärjestelmässä, jossa on mukana 15 kuntaa. Alueellisen järjestelmän etupäivystysyksikkönä toimii Kriisikeskus Mobile, joka tarvittaessa välittää tehtävän sosiaalipäivystyksikölle.

Kuntalaiset voivat sosiaalisissa hätätilanteissa ottaa yhteyttä Kriisikeskus Mobilen ohella myös Keski-Suomen hätäkeskukseen, poliisiin tai terveydenhuollon päivystykseen. Näissä toimipisteissä arvioidaan asiakkaan avun tarve ja otetaan tarvittaessa yhteyttä Kriisikeskus Mobileen.

Alueellinen päivystysjärjestelmä toimii sosiaalitoimistojen aukioloaikojen ulkopuolisena aikana. Kukin kunta huolehtii arkisin kello 8.00–16.00 päivystyksestä kuntansa alueella.

6.5. Kasvatus- ja perheneuvonta

Kasvatus- ja perheneuvontapalveluja Konnevedellä antavat sosiaalityöntekijät ja perhetyöntekijä. Tarvittaessa kasvatus- ja perheneuvontapalveluja ostetaan Äänekosken perheneuvolasta. Lapsiperheet voivat hakeutua neuvolan asiakkaiksi myös itse lapsen kasvuun ja kehitykseen sekä perheen vuorovaikutusongelmiin liittyvissä kysymyksissä.

6.6. Eroauttaminen ja perheasioiden sovittelu

Perheasioiden sovittelusta säädetään avioliittolain 5 luvussa (Finlex) ja sosiaalihuoltolain 17 §:ssä (Finlex). Avioliittolain mukaan perheessä esiintyvät ristiriidat ja oikeudelliset asiat on ensi sijassa pyrittävä ratkaisemaan perheenjäsenten keskinäisissä neuvotteluissa ja sopimuksella.

Perheasioiden sovitteluun tullaan perheen omasta aloitteesta ja sovittelun tavoitteena on perheen sisäisten ristiriitojen ratkaisu ja lapsen aseman turvaaminen. Perheasioiden sovittelijoiden tehtävänä on tukea ja auttaa perhettä ratkaisemaan ristiriitaisia tilanteita.

Perheasioiden sovittelu on vapaaehtoista, luottamuksellista ja maksutonta. Perheasioiden sovitteluun voi hakeutua koko perhe, puoliset yhdessä tai puoliset erikseen. Silloin kun sovittelussa käsitellään lasten asioita on tärkeää, että molemmat vanhemmat ovat paikalla.

Perheasioiden sovittelupalvelut on tarkoitettu lapsiperheille, joissa

- vanhemmat miettivät avio-/avoeron mahdollisuutta
- eropäätöksen jo tehneille perheille
- eronneille, jotka ovat sopeutumassa uuteen elämäntilanteeseen
- puolisoille, jotka päätyvät jatkamaan yhdessä tai
- kun lasten tapaamiset eivät suju

Eroauttaminen on huomioitu valtakunnalliseksi painopistealueeksi hallituksen kärkihankkeessa. Konnevedellä on toimittu suosituksen mukaisesti.

7. Palvelujen kehittäminen kasvatuksen tukemiseksi

Kaikilla kunnan viranomaisilla on velvollisuus pyrkiä tukemaan vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Kasvatuksen tukemisella tarkoitetaan laajasti ottaen kaikkia sellaisia eri viranomaisten yhteistyöhön perustuvia toimia, joilla pyritään kehittämään lapsiperheiden ja heidän välittömän arkiympäristönsä mahdollisuuksia edistää lasten suotuisaa kasvua ja kehitystä.

Lastensuojelun kannalta on ensisijaisen tärkeätä, että yleiset, kaikille tarkoitetut palvelut tukevat lasten kasvatusta. Ongelmien syntymistä voidaan ehkäistä, kun lastensuojelun tarve voidaan havaita mahdollisimman varhain.

Palvelujen kehittämisen tavoitteena on myös, että niillä kyetään havaitsemaan milloin lapsi, nuori tai lapsiperhe on erityisen tuen tarpeessa. Varhainen puuttuminen tarkoittaa myös sitä, että esimerkiksi äitiys- ja lastenneuvoloissa, päivähoidossa ja koulussa toimivat henkilöt osaavat ohjata apua tarvitsevia lapsia ja perheitä käyttämään erityispalveluja.

Erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia tukevaa toimintaa voidaan järjestää eri hallintokuntien kuten esimerkiksi neuvolan tai muun terveydenhuollon, lasten päivähoidon, koulun ja nuorisotoimen omana toimintana tai hallintokuntien yhteistyönä. Enenevässä määrin tarvittaisiin palvelujen kehittämisessä yhteistyötä sen sijaan, että jokainen sektori toimii yksin.

Palveluja järjestettäessä ja niitä kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota lasten ja nuorten tarpeisiin ja toivomuksiin. Lastensuojelu- ja sosiaalihuoltolaeissa korostetaan lapsen osallisuutta. Lasten ja nuorten mielipiteiden kuuleminen ja heidän näkemystensä hyödyntäminen palvelujen kehittämisessä tulisi olla nykyistä paremmin läsnä sekä ehkäisevässä että varsinaisessa lastensuojelun työssä.

9. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Hallituksen kärkihankkeen lasten ja perheiden muutosohjelmahankkeeseen osallistuminen

Turvataan riittävät määrärahat yleisten perhepalveluiden ja lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon tarpeisiin.

Kotipalvelua suunnataan lapsiperheille sosiaalihuoltolain velvoittavuuden perusteella.

Laaditaan läheisväkivaltaan puuttumisen malli käytettäväksi kunnan peruspalveluissa.

Laaditaan vapaa-aikatoimen toimintamalli nuorten päihteiden käyttöön puuttumiseen ja päihteiden käytön ehkäisemiseen

Perhetyöntekijä tapaa vuosittain oppilaita pitämällä turvataitokasvatus tunteja.

Perheasioitten sovitteluun, erotilanteisiin ja yhteistyövanhemmuuden tukemiseen liittyvän palvelun kehittäminen.

Neuvolan perhetyön tarjoaminen, yhteistyö neuvolan kanssa vanhemmuuden tukemiseksi.